

Kontakt

říjen 2024

Úvodní slovo	3
Akce v TyfloCentru Ostrava	3
Akce na říjen.....	3
Pravidelné akce	3
Zvukové knihy.....	4
Knihy k půjčení v TyfloCentru	4
Tipy na zvukové knihy	4
Různé	9
Říjnové premiéry v NDM.....	9
Bílá pastelka	10
Sociálně-právní poradna.....	10
Úřad práce ČR k doručování posudků žadatelům.....	10
Přeprava pacienta a průvodce hrazená ze zdravotního pojištění	11
Doprava	13
Dlouhodobá (popovodňová) opatření v MHD	13
Společenská rubrika	13
Blahopřání jubilantům	14
Tyflovařečka	14
Kuřecí s těstovinami	14
Zapečený lilek s mletým masem a mozzarellou	14
Jablko-ořechový koláč	15
Trénink paměti.....	16
Šifrování	16

Rychlost pohybu zvířat	17
Řešení z minulého čísla.....	18
Kontaktní údaje.....	18
Služby TyfloCentra podporují.....	19

Úvodní slovo

Milí čtenáři,
přinášíme informace k vysílačům VPN. Může se stát, že na některých místech Vám Vaše stávající VPNka nebude fungovat. Z technických důvodů jsou některé přijímače vybaveny dvěma frekvencemi. Pokud vlastníte „žlutou“ vysílačku, stačí když si ji necháte u výrobce přeprogramovat, tím problém zmizí. U starších černých verzí není přeprogramování možné.

Akce v TyfloCentru Ostrava

Akce na říjen

8. 10. úterý

9:00 – 10:00 výtvarné tvoření

Tvoření v GVUO pod vedením Zuzany Grulichové.

9. 10. středa

9:30 – 12:00 ZOO Ostrava

V rámci vzdělávacích čtvrtků vyrazíme na návštěvu výukového pavilonu ostravské ZOO. Přihlášky zasílejte do pondělí 7. října Petře Ďurkové. Počet osob je omezen (celkem 20), při větším zájmu, domluvíme další termín.

24. 10. středa

14:00 – 16:00 PC klub

Tentokrát bude klub zaměřen na vzájemné doporučování praktických a zajímavých aplikací. Stále máme volná místa a je možné se přihlásit, a to u Zuzany Kielarové, e-mailem případně telefonicky.

Pravidelné akce

Pozor změna

Výtvarné tvoření v galerii začíná v úterý 8. října 2024.

Tyflovařečky 1, 2 a 3 se uskuteční dle domluvy.

Angličtina – jednotlivé lektorky informují účastníky kurzů o termínech.

Čtvrteční vzdělávací program probíhá dle domluvy.

Rozvrh pravidelných akcí

pondělí

10:00 – 11:00 angličtina – začátečníci

13:00 – 14:00 angličtina

úterý

9:00 – 10:00 výtvarné tvoření (jedno úterý v měsíci – dle domluvy s GVUO)

9:00 – 13:00 Tyflovařečka 1 (dle domluvy)

9:00 – 12:00 Tyflovařečka 2 (dle domluvy)

9:00 – 13:00 Tyflovařečka 3 (dle domluvy)

středa

13:00 – 14:00 angličtina – pokročilí

čtvrtek

vzdělávací program – dle domluvy

14:00 – 16:00 PC klub

pátek

13:30 – 14:30 plavání

Zvukové knihy

Knihy k půjčení v TyfloCentru

Díky darům vlastníme cca 103 audioknih. Jejich seznam zašleme na vyžádání, případně je k nahlédnutí v TyfloCentru. V nabídce máme i knihy v Braillu. Pokud máte zájem o výpůjčku, kontaktujte Kamilu Rojákovou.

Tipy na zvukové knihy

Audioknihy i zvukové knihy si můžete vypůjčit v Moravskoslezské vědecké knihovně, nebo ve Zvukové knihovně KMO. Pokud nejste z Ostravy, můžete si zvukové knihy nechat oběma knihovnami zaslat, nebo si je můžete stáhnout ze stránek Macanovy knihovny (viz odkazy u jednotlivých knih).

Vraní oko (Josef Bergman 8)

autorka: Michaela Klevisová

interpret: Jana Stryková

žánr: detektivky, krimi, thrillery, literatura česká

vydavatel: Voxi

katalogové číslo: MP8543

Vyšetřování zavede kriminalistu Josefa Bergmana do chatové osady u řeky na jižní Moravě, kde lišky dávají dobrou noc. V okolních mokřadech vzniká

nová ptačí rezervace, kterou tam ovšem místní nechtějí. Lidé tak mají spoustu důvodů vzájemně se nenávidět. Bergman musí přijít na to, jak vražda podivínského ornitologa souvisí s nedávnou smrtí pražské profesorky. Pravdu znají snad jen ptáci, kteří nerušeně poletují nad hlavami obětí i podezřelých.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32455

Hamnet

autorka: Maggie O'Farrell

interpret: Lenka Veliká

žánr: literatura světová, historické romány

vydavatel: KTN, Argo

katalogové číslo: MP8986

Manželský pár, který žil v osmdesátých letech šestnáctého století v Henley Street ve Stratfordu, měl tři děti, starší Susannu a mladší dvojčata Hamneta a Judith. Hamnet zemřel v roce 1596 ve věku jedenácti let. Zhruba o čtyři roky později napsal jeho otec hru Hamlet. Hamnet se inspiroval životem slavného dramatika. Je to příběh o poutu mezi dvojčaty a o manželství poznamenaném žalem. A také o neobyčejné ženě, jejíž jméno se většinou zmiňuje jen na okraj, o bleše, která se nalodí v Alexandrii, a o synovi rukavičkáře, jenž se pro milovanou ženu vzepře konvencím. Ze všeho nejvíc je to ale něžné a nezapomenutelné vyprávění o chlapci, na nějž se téměř zapomnělo, avšak jeho jméno přetrvává v jedné z nejslavnějších her literární historie.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32438

Klíč

autorka: Kathryn Hughes

interpret: Milada Čechová

žánr: literatura světová, romány, pro ženy

vydavatel: KTN, Cosmopolis

katalogové číslo: MP8994

Zdravotní sestra Ellen Crosbyová nastoupí do nemocnice pro duševně choré. Přestože netuší, co ji zde čeká, je plná energie a naděje, že bude pomáhat potřebným. Když pozná mladou ženu, kterou do ústavu přivezl její otec, netuší, že již brzy ji čeká rozhodnutí, které jim navždy změní život. Sarah je zvláště přitahována opuštěnou nemocnicí pro psychicky nemocné. Při jedné obhlídce objeví kufr pacientky, která zde pobývala před padesáti lety. Šokující obsah kufru, kterého se půl století nikdo ani nedotkl, jí pomůže rozmotat zapomenutý příběh o velké tragédii a ztracené lásce a dá jí příležitost napravit dávnou křivdu.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32467

Vlak do Samarkandu

autorka: Guzel Jachina
interpret: Michal Roneš
žánr: literatura světová, romány
vydavatel: KTN, Prostor
katalogové číslo: MP8966

Pět set hladovějících dětí. Cesta dlouhá šest týdnů a čtyři tisíce verst. Kazaň 1923: v Povolží vypukl zničující hladomor. Mladý voják Rudé armády Dějev, veterán občanské války se soucitnou povahou, má za úkol transportovat vlakem pět set dětí ze sirotčince do „dobře živeného“ Samarkandu, aby je zachránil před jistou smrtí hladem. Avšak chybí vše potřebné: zásoby, oblečení, topivo pro parní lokomotivu a léky.

Na cestě zničenou zemí, kde stále zuří občanská válka, Dějeva doprovází a na jeho práci dohlíží lidová komisařka Bílá, tvrdá bolševička. Tyto dva protiklady se na čas stávají jeden pro druhého nepostradatelnými. Všude číhají nesmiřitelní nepřátelé: uprchlíci, bandité, čekisté, kozáci. Dějev, jenž sám nosí temné tajemství, se nebojí rizika ani nebezpečí a je odhodlaný zachránit dětské životy za každou cenu.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32436

Tamařino souhvězdí

autorka: Anna Musilová
interpret: Eva Navrátilová
žánr: romány, literatura česká, pro děti a mládež
vydavatel: KTN, Yoli
katalogové číslo: MP8989

Život devatenáctileté Liv se ani trochu neubírá směrem, kterým by si přála. Přijímačky na vysněnou fotografickou školu nevyšly, místo toho studuje práva, přivydělává si jako servírka v kavárně a těžko hledá společnou řeč s rodiči. A pochybuje. O sobě, o tom, co cítí, o své budoucnosti. Jedinou spřízněnou duší je její nejlepší kamarádka Johana, sarkastická mladá novinářka, která má navzdory drsné fasádě sama problémů až dost. Všechno se ale začne obracet vzhůru nohama, když v kavárně potká o několik let starší Tamaru. Tamara ji fascinuje a zároveň děsí – její tajemnost i náhlý přívál citů, který k ní Liv začne chovat. Tehdy ještě netuší, jak moc měsíce strávené po Tamařině boku ovlivní zbytek jejího života

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32441

Jak přežít dračí bouři (Škyťák Šelmovská Štika III. 7)

autorka: Cressida Cowell
interpret: David Novotný
žánr: literatura světová, fantasy, pro děti a mládež
vydavatel: OneHotBook
katalogové číslo: MP8691

Na začátku to vypadá jen jako drobná nepříjemnost – Škyťák se musí zúčastnit plaveckého závodu v ledové vodě, který patří mezi tradiční vikinské kratochvíle. Potom se ale věci jako vždy trochu zvrtnou. Škyťák má tři měsíce, pět dní a šest hodin na to, aby svedl souboj s lýtým drakem a šíleným vynálezcem, vrátil se z cesty za oceán, zachránil otce a k tomu ještě vyhrál přátelský mezikmenový závod v plavání. Zvládne to? A naučí se Rybinoha plavat?

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32498

Alma a Svět obrazu

autorka: Lucie Paulová

interpret: Marie Štípková

žánr: literatura česká, pro děti a mládež, příběhy

vydavatel: Tympanum

katalogové číslo: MP8552

Když slepá Alma v dědově vetešnictví omylem projde obrazem, ocitne se v přízračné krajině. Nemůže uvěřit vlastním očím, a to doslova. Najednou vidí! Stojí v modré trávě pod červeným nebem a blíží se k ní prazvláštní bílé zvíře. Není to sen a není to ani místo, kde může zůstat. O chvíli později vypadne z obrazu do doby před sto lety. Všechno tu vypadá úplně jinak, než je Alma zvyklá. Problém jí dělá i obléknout si šaty se spoustou mrňavých knoflíčků, nakoupit na trhu nebo obstát ve třídě plné neznámých holek.

Především ale Almu čeká jeden velký úkol. Nutně potřebuje najít Františku, autorku obrazu, kvůli kterému to všechno začalo. Pátrání po Františce je plné nečekaných zvratů a krkolomných dobrodružství. Alma si sice najde kamarády, ale pochopí, že dát věci do pořádku a udělat zásadní rozhodnutí musí jen ona sama.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32448

Program apokalypsy (Mycelium 8)

autorka: Vilma Kadlečková

interpret: Jaroslav Plesl, Martin Zahálka, Kristýna Frejová, Andrea Černá, Dana Pešková, Gabriela Mikulková, Jakub Gottwald, Jana Stryková, Klára Issová, Zdeněk Maryška

žánr: romány, literatura česká, sci-fi

vydavatel: OneHotBook

katalogové číslo: MP8694

Ve chvíli vrcholící Hvězdovlády se rozhoduje o budoucí podobě světa. Psychotronický program běží. Končí starý věk a pro Zemi, která má ve svém civilizačním plánu apokalypsu, to nemusí být nic příjemného. Sgenové, Lodě a lidé bojují o to, aby svět naformátovali podle svého vkusu. A Lucas si také nárokuje svůj podíl. Přináší – a požaduje – oběti. V tuhle chvíli může získat všechno. A taky může všechno ztratit. Aš~šád může být jeho nejlepším

spojencem v boji se Sgenem, nebo se stát jeho nejhorším nepřítelem. Prsty Chaosu se kdykoliv mohou natáhnout ze tmy. V osudí plném bílých míčků je jeden černý, který znamená smrt.

Může to být vítězství.

Nebo zkáza.

Nebo naděje.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/32499

Zpěv drozda

autor: Walter Tevis

interpret: Kateřina Winterová, Martin Písařík, Tomáš Pavelka

žánr: literatura světová, romány, sci-fi

vydavatel: OneHotBook

katalogové číslo: MP8621

Společnost pětadvacátého století je za pomoci drog a duševní manipulace ovládána svými vlastními výtvary – roboty. Ústřední dvojice postav se nadvládě snaží vymanit. Protihráčem je jí nejdokonalejší, zároveň však poslední článek technického vývoje – robot deváté generace. Rozpoutává se souboj myslí, zápas mezi přirozenou a umělou inteligencí.

Pochmurná vize budoucnosti je varováním před možným zneužitím vědy a techniky, přesto nepostrádá humanistické jádro – víru v člověka a jeho rozum a naději, že lidé, stejně jako hlavní hrdinové románu, odolají nesmyslné touze po sebezničení.

Knihovna Wiking Biblio: biblio.oui.technology/biblio/catalog/9122

Zločin jak ho pamatuju

autor: Josef Klíma

interpret: Vladimír Kroc

žánr: literatura faktu, biografie a memoáry, sociologie, společnost

vydavatel: Tympanum

katalogové číslo: MP8567

Známý investigativní reportér Josef Klíma přichází s novou knihou, kterou bychom s nadsázkou mohli nazvat Naše dějiny viděné přes zločin. Píše zde o důležitých postavách nedávné chmurné historie, o Ivanu Jonákovi a jeho Discolandu, technologovi orlických vražd Karlu Kopáčovi, o Radovanu Krejčířovi, Jiřím Kajínkovi, Františku Mrázkovi a dalších. Protože všechny zmíněné aktéry poznal Klíma osobně, dává to publikaci punc jedinečnosti.

Nechtěl jsem psát jen bizarní pitaval, říká autor, zločin prošel fázemi od Divokého východu v 90. letech až po dnešní oligarchy. Do jaké míry to umožnili politici a nevymahatelnost práva ať už velkým hráčům typu Viktora Koženého nebo osamělým vrahům jako byl Ivan Roubal? Na to jsem se ptal lidí, kteří zastávali důležité posty v policii, justici, ve vězeňství, v tajných službách či advokacii.

Různé

Říjnové premiéry v NDM

Šarlatán (opera)

Dramaturgická řada Opery terezínských skladatelů představuje vedle Smetanovského operního cyklu Ostrava 2024 druhý zásadní počín opery NDM věnovaný Roku české hudby 2024. Jejím cílem je uvést na scénu díla skladatelů, již byli nedílnou součástí naší kulturní historie, avšak jejich lidské i umělecké hlasy byly násilně umlčeny nacistickým režimem. Po operách Hanse Krásky a Viktora Ullmanna tak trojici autorů uzavře brněnský rodák a skladatel Pavel Haas. Starší bratr slavného herce Huga Haase a jeden z nejperspektivnějších studentů Leoše Janáčka komponoval svého Šarlatána v letech 1934–1937. Jde o skladatelovu jedinou dokončenou operu a zároveň též o nezpochybnitelný doklad jeho hudebně-dramatického talentu.

Haas se v příběhu svého libreta inspiroval románem německého spisovatele Josepha Wincklera, vypravujícím příhody ze života skutečné historické postavy, německého kočovného lékaře Johanna Andrease Eisenbartha. Skladatel byl však vzhledem ke svému židovskému původu nucen inspiraci německým autorem zamlčet a v partituře tak čteme: „Dle starého námětu napsal...“ Zmíněný starý námět odkazuje na nejstarší české drama ze 14. století Mastičkář, z něhož též pochází i jméno hlavní postavy opery Doktor Pustrpalk. Příběh tedy sleduje pohnutý život potulného lékaře z přelomu 17. a 18. století. Prostředí městských trhů, pestrá směsice dryáčnictví, šarlatánství i opravdového lékařského kumštu, slavné úspěchy i trpké prohry, humor a veselí rozmarných davových scén v prudkém kontrastu s pocitem neuspokojení a opuštěnosti jednotlivce, groteska i tragédie – to vše se střídá v neustálé jevištní akci před divákovými očima.

Premiéry 10. a 12. října 2024 v Divadle Antonína Dvořáka

Čistá radostance (balet)

Naše směs složeného večera je s láskou smíchaná tak, aby se síla jednotlivých choreografií navzájem posilovala, celek přitom zůstal v harmonii. V každé kapce naší směsi je energie záměru, se kterým byla vytvořena. Naše terapie tancem ČISTÁ RADOSTance slouží k probuzení radosti a zlepšení nálady.

Premiéry 17. a 19. října 2024 v Divadle Jiřího Myrona

Discoteca Paraiso (činohra)

„A tak tancujeme, objímáme se, beze slov, víme, co tu hledáme, a víme oba, že to, co tady hledáme, není to, co hledáme doopravdy.“

Noc je ještě mladá. Před dveřmi klubu stojí Černý pes. Pustí tě do ráje? Pokud ano, nedá se to už zastavit. Všechno duní. Všechno se hýbe. Všude je cítit pot. Alkohol koluje v žilách. Lidé se ztrácí v mlze a stroboskopech. A mezi nimi pět barmanů, dva Italové, tři Bulhaři, čtyři blondýnky z Kanady, třicet Španělů, dvacet čtyři Francouzů, neznámý dřevorubec, žena z Východu, sedmapadesátiletý Rus a mnoho dalších. Globalizace dorazila do ráje. A uprostřed beatů a náhodných rozhovorů vznikají okamžiky blízkosti, které dávají zapomenout, že kouzlo platí pouze pro tuto jednu noc.

Roland Schimmelpfennig důmyslně propojuje pulzující energii taneční klubové scény se životy jejích různorodých postav. Kluby se v jeho podání stávají symbolickými prostory sbližování i odcizení. Ocitli jsme se v ráji, nebo v pekle?

Česká premiéra 26. října 2024 v Divadle „12“

Zdroj: ndm.cz

Bílá pastelka

Ve dnech 14.-16. 10. 2024 proběhne již 25. ročník celostátní sbírky na podporu nevidomých a slabozrakých Bílá pastelka. Naše TyfloCentrum se opět jako každý rok zapojí do organizace sbírky a v ulicích s pokladničkami se budou coby dobrovolníci pohybovat studenti ze 3 ostravských středních škol a z Gymnázia Komenského v Havířově. O výsledku sbírky vás posléze budeme v Kontaktu informovat.

Sociálně-právní poradna

Úřad práce ČR k doručování posudků žadatelům

Posudek o zdravotním stavu je klíčovým podkladem pro rozhodnutí. Zatímco v řízení o invalidní důchod Česká správa sociálního zabezpečení žadateli kopii posudku sama zasílá, v řízení o dávkách pro osoby zdravotně postižené (OZP) úřad práce a ani ministerstvo v odvolacím řízení posudky nezasílají a pouze vyzoomí žadatele o právu nahlédnout do spisu a pořídit si kopie. Toto právo však vzhledem k náročnosti takové akce málokdo využije. Stanovisko Generálního ředitelství Úřadu práce k zasílání posudků je následující:

„Neexistuje povinnost zasílat posudky či jiné části spisové dokumentace. Platí však zásada veřejné správy jako služby. Ta však může mít své limity spojené s výdaji státu - pořízení kopie, obálka, doručování poštou nebo prostřednictvím datové schránky nebo s kapacitními možnostmi pracoviště. Jinými slovy, je zde možnost, nikoli přímá povinnost. Budou jistě pracoviště, která vyhodnotí, že mají kapacity a je to také např. s ohledem na zdravotní stav klienta vhodné (například je aktuálně hospitalizovaný), vyhoví a posudek zašlou; a pak jiná pracoviště, která zasílat nebudou. Zasílání pouhým e-mailem je zapotřebí zásadně odmítnout s ohledem na charakter nezabezpečeně přenášených osobních údajů (zdravotní stavy).

Z výše uvedeného vyplývá, že v případě, že kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR bude mít kapacitu (personální, časovou) bylo by možné v konkrétních případech po domluvě zaslat posouzení zdravotního stavu do datové schránky klienta. Vzhledem k finanční náročnosti zasílání posudků poštou (doporučeně do vlastních rukou, kopírování, ...) není tento postup možný. Zároveň posouzení zdravotního stavu je dokumentem vytvořeným jiným správním orgánem – Institutem posuzování zdravotního stavu (IPZS).

Aktuálně je připravován převod dávek OZP na ČSSZ, který počítá s tím, že posudek bude klientovi vždy zasílat IPZS. Převod dávek OZP (účinnost plánována od 1. 4. 2025) i DSSP (Dávka státní sociální pomoci s plánovanou účinností od 1. 7. 2025) počítá současně s tím, že bude veden elektronický spis a veškerý obsah spisové dokumentace bude přístupný online prostřednictvím Klientské zóny Jenda.“

Zdroj: sons.cz

Přeprava pacienta a průvodce hrazená ze zdravotního pojištění

Přeprava pacienta a průvodce hrazená ze zdravotního pojištění je upravena v § 36 a 37 zákona 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Jde o jinou než neodkladnou přepravu pacienta vozidlem smluvní zdravotnické dopravní služby k poskytovateli zdravotních služeb na území ČR, který má smlouvu se zdravotní pojišťovnou pacienta z místa jeho pobytu (a zpět) nebo mezi smluvními zdravotnickými zařízeními. Přepravu indikuje lékař na základě aktuálního zdravotního stavu pacienta. Lékař požadující zdravotní službu vyplní tiskopis „Příkaz ke zdravotnímu transportu“. Příkaz pro cestu zpět vyplňuje lékař, který zdravotní péči poskytl, opět po zhodnocení nutnosti zdravotního transportu ze zdravotních důvodů. U plánovaného kontrolního vyšetření zadává příkaz lékař, který o kontrole rozhodl. Tento lékař příkaz nevystaví vždy, protože pacient je například pozván na kontrolu až za delší dobu, takže nelze vyloučit změnu jeho zdravotního stavu a tím i indikace k přepravě. Pak pacient musí kontaktovat svého praktického lékaře, který

posoudí jeho aktuální zdravotní stav, a je-li přeprava ze zdravotních důvodů indikovaná, vystaví mu příkaz praktický lékař. Příkaz pro cestu zpět však již vyplňuje lékař, který zdravotní péči poskytl - opět pokud je ze zdravotních důvodů indikován transport pacienta zpátky do místa pobytu.

Transport musí být vždy indikován jen z prokazatelně zdravotních důvodů. Někdy odůvodnění chybí zcela nebo není medicínské, ale sociální – například špatná dopravní obslužnost. Často potom při kontrole lékař není svými záznamy schopen zdůvodnit, zda a proč se pacient nemohl přepravit běžnou dopravou. Zdravotní pojišťovna hradí transport vždy jen ve výši odpovídající vzdálenosti nejbližšího pacientova smluvního poskytovatele zdravotní služby. Jestliže pacient požaduje zdravotní službu ve vzdálenějším zařízení, musí dopravci ze svého zaplatit rozdíl v ceně přepravy do tohoto zařízení i zpět. Za tím účelem podepisuje informovaný souhlas na zadní straně příkazu.

Lékař také ve stejném formuláři indikuje přepravu doprovodu pacienta. Musí však uvést konkrétní důvod, proč považuje doprovod za nezbytný. Nestačí uvést jen „ano“, „doprovod nutný“ či „rodinný příslušník“. Doprovodem se rozumí doprovázející osoba, která není členem posádky vozidla, a jejíž přítomnost je s ohledem na zdravotní stav pacienta nutná pro následné ošetření a vyšetření. Pokud zdravotní stav pacienta vyžaduje pouze pomoc při přepravě, je to plně v kompetenci posádky dopravní služby. Lékař v tomto případě doprovod neindikuje, jen zaškrtně v pokynech pro posádku políčko „Dvouposádka“. Odborný dohled a dopomoc včetně předání u poskytovatele zdravotních služeb pak zajišťuje druhý člen posádky v rozsahu své kvalifikace.

Výjimky jsou v § 36 odst. 3. Jedná se o „mimořádné případy“, které zákon nemůže postihnout, a dále výslovně o tyto případy indikované ošetřujícím lékařem:

- je-li to ekonomicky výhodnější, a jestliže to schválí zdravotní pojišťovna, hradí se nezbytná letecká doprava,
- hrozí-li nebezpečí z prodlení, hradí zdravotní pojišťovna náklady i jinému než smluvnímu poskytovateli zdravotních služeb,
- jde-li o „vozíčkáře“, u kterého je přeprava indikována, hradí zdravotní pojišťovna přepravu i jinému než svému smluvnímu dopravci, pokud tuto přepravu zajišťuje speciálně upraveným vozidlem.

Důležité je ještě navazující ustanovení § 37 odst. 2 zákona, které stanoví, že:

„Pokud se pojištěnec, který má nárok na přepravu podle § 36, rozhodne pro přepravu soukromým vozidlem řízeným jinou osobou a pokud ošetřující lékař takovou přepravu schválí, má pojištěnec nárok na náhradu cestovních

nákladů ve výši odpovídající vzdálenosti nejbližšího smluvního poskytovatele, který je schopen požadované zdravotní služby poskytnout.“

Zdroj: sons.cz

Doprava

Dlouhodobá (popovodňová) opatření v MHD

Vzhledem k ustálení popovodňové situace jsou od úterý 1. října 2024 obsluhovány již všechny zastávky v tramvajové síti Dopravního podniku Ostrava. Pouze na lince č. 5 jsou zastávky přemístěny a do odvolání obsluhovány autobusy náhradní dopravy (ND5). V autobusové síti zůstávají mimo provoz dvě zastávky: Malá Strana ve Svinově a Bartošova v Nové Vsi. V této souvislosti jedou spoje autobusových linek č. 37, 45, 48 a 57 do odvolání po odklonových trasách.

Ostatní zastávky jsou obsluhovány bez omezení, mimo zastávky přemístěné nebo dočasně neobsluhované z důvodu plánovaných nebo dlouhodobých výluk MHD.

Výluka na lince č. 5

Do odvolání, z důvodu odstraňování popovodňových škod a opravy tratě, jsou spoje tramvajové linky č. 5 nahrazeny v celé délce své trasy autobusy náhradní dopravy (ND5), které zastavují na přemístěných zastávkách podél tramvajové tratě a navíc také na zastávce Vřesina, hřbitov.

Výluka na linkách č. 37 a 45

Do odvolání, z důvodu uzávěry mostu na ul. Nad Porubkou je změněna organizace dopravy na autobusových linkách č. 37 a 45, které jedou část trasy odklonem. Zastávka Malá Strana je do odvolání mimo provoz.

Výluka na linkách č. 48 a 57

Do odvolání, z důvodu uzávěry ul. Fričovy v Nové Vsi je změněna organizace dopravy na autobusových linkách č. 48 a 57, které jedou část trasy odklonem. Zastávka Bartošova je do odvolání mimo provoz.

Zdroj: dpo.cz

Společenská rubrika

Blahopřání jubilantům

Blahopřejeme všem klientům, kteří oslaví v měsíci říjnu své narozeniny. Přejeme Vám hodně spokojenosti, štěstí, radosti a zdraví.

Tyflovařečka

Menu zářijových Tyflovařeček:

Kuřecí s těstovinami

500 g kuřecích prsou

300-400 g těstovin

1 bílé zelí (asi 1 kg)

1 celer (150 g)

1 velký pórek

7-8 stroužků česneku

2 cibule

4 mrkve

2 kostky slepičího bujónu

olej

sójová omáčka

mletý pepř a chilli

Maso umyjeme, osušíme, nakrájíme na nudličky, přidáme nadrobno nakrájenou cibuli, podle chuti sójovou omáčku, dobře pokapeme olejem a odložíme na hodinu do chladu.

Zelí pokrájíme na nudličky, pórek na kolečka, celer, mrkev a česnek nadrobno. Do hrnce dáme trochu oleje, přidáme mrkev a celer, po chvíli česnek a zelí. Kostku bujónu rozpustíme v trošce vody, přilejeme k zelenině a dusíme ji do měkka. Na pánvi nejdříve opražíme a potom dusíme odležené maso, ochucené kostkou bujónu,

Těstoviny uvaříme, smícháme s masem a se zeleninou a dochutíme sójovou omáčkou.

Zdroj: Recepty zo života 4

Zapečený lilek s mletým masem a mozzarellou

Ragú z mletého masa:

600 g vepřového mletého masa

1 ks cibule
4 stroužky česneku
olivový olej
mořská sůl
černý pepř
100 ml suchého bílého vína
1 ks konzerva krájených loupaných rajčat

Zapečený lilek:

2 lilky
čerstvá bazalka
250 g mozzarely
sýr Grana Padano

Ragú z mletého masa:

Očištěnou cibuli a česnek nakrájíme nadrobno a orestujeme v hrnci na troše olivového oleje dozlatova. Mleté maso rukama rozdrobíme na menší kousky, přidáme k cibuli a česneku, osolíme a opepříme. Jakmile je maso orestované, podlijeme ho vínem a počkáme, dokud se neodpaří alkohol. Přidáme loupaná rajčata z konzervy a ragú ještě chvíli podusíme na mírném ohni.

Zapečený lilek:

Omyté a osušené lilky podélně nakrájíme na silnější plátky. Důkladně osolíme a necháme 5 minut odstát, abychom je zbavili hořkosti. Osušíme papírovými utěrkami a grilujeme v rozehřáté grilovací pánvi na troše olivového oleje dozlatova.

Na dno zapékací misky položíme plátek grilovaného lilku, přidáme masové ragú, nahrubo natrhané lístky čerstvé bazalky, 2–3 plátky mozzarely. Vrstvíme ve stejném pořadí, dokud nepoužijeme všechny suroviny. Zakončíme mozzarellou a nejmenno nastrouhaným sýrem Grana Padano. Pečeme v předehřáté troubě na 220 °C asi 5 minut.

Nakonec ozdobíme lístky bazalky. Jako příloha se hodí lehký rukolový salát ochucený olivovým olejem a citronovou šťávou.

Zdroj: kuchynelidlu.cz

Jablko-ořechový koláč

na vyšší plech o rozměru cca 30 × 40 cm

1 hrnek = 300 ml

4 velká jablka
5 celých vajec
1,5 hrnku krupicového cukru
2 hrnky hladké mouky
1 lžička jedlé sody
1 vrchovatá lžička skořice
3/4 hrnku nasekaných vlašských ořechů
1 hrnek slunečnicového oleje
100 g čokolády na vaření

Jablka nakrájíme na malé kousky, nestrouháme je.

Vejce vyšleháme s cukrem, vmícháme slunečnicový olej, mouku s jedlou sodou, skořicí, ořechy, na drobné kousky nasekanou čokoládu a na závěr jablka.

Pečeme v máslem vymazané a strouhankou či hrubou moukou vysypaném pekáči, ve vyhřáté troubě na 180 °C asi 30 minut.

Zdroj: ceskatelevize.cz

Trénink paměti

Šifrování

Klíčem ke hře je slovo mirabelka; každému písmenu tohoto slova je přiřazeno určité číslo (viz níže). Podle tohoto klíče zkuste zašifrovat slova uvedená ve sloupci 1. Pak zkuste naopak rozšifrovat číselné kódy uvedené ve sloupci 2.

m – 1
i – 2
r – 3
a – 4
b – 5
e – 6
l – 7
k – 8
a – 4

sloupec 1
KLAM
MRAK
MELA
KABELA

KAREL
RAK
KARAMEL

sloupec 2
5348
7456
83452
7234
84567
835
538

Rychlost pohybu zvířat

Pokuste se určit, jakou rychlostí pohybu jsou schopna vyvinout následující zvířata.

1. sokol
2. želva
3. liška
4. antilopa
5. hlemýžď
6. pštros
7. kapr
8. gepard
9. prase divoké
10. tuňák
11. klokan
12. zajíc
13. štika
14. gazela
15. orel skalní

- a) 5 m/h
- b) 0,5 km/h
- c) 8 km/h
- d) 17 km/h
- e) 18 km/h
- f) 40 km/h
- g) 50 km/h
- h) 60 km/h
- i) 70 km/h
- j) 72 km/h
- k) 85 km/h

- l) 90 km/h
- m) 120 km/h
- n) 130 km/h
- o) 200 km/h

Řešení z minulého čísla

Přesmyčky zvířat

V následujících názvech zvířat byla přeskupena písmena, takže jde na první pohled o nesrozumitelná slova. Přeskupte písmena tak, aby z každé skupiny vznikl název zvířete.

GYRT – tygr

LECOTO – ocelot

REVKAVE – veverka

KONPAT – potkan

BROKA – kobra

LKV – vlk

ČLEVA – včela

ALÍŽAŽ – žížala

Vytváření slov od různých slabik

Dosáhli jste:

více než 15 slov od každé slabiky – vaše slovní zásoba je vynikající

6-10 slov od každé slabiky – vaše slovní zásoba je dostačující

0-5 slov od každé slabiky – zkuste trénovat s jinými slabikami, které si sami vymyslíte, uvidíte určité zlepšení

Kontaktní údaje

TyfloCentrum Ostrava, o.p.s.
náměstí Msgre Šrámka 1760/4
702 00 Moravská Ostrava

www.tyflocentrum-ova.cz

Kontakty:

Ing. Petra Ďurková – statutární zástupce, ředitelka, sociální pracovnice
odborný konzultant, lektor pro zácvik práce s elektronickými kompenzačními
pomůckami

e-mail: durkova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 776 069 142

Kamila Rojáková, DiS. – sociální pracovnice, koordinátorka dobrovolníků,
stáží a studentských praxí
e-mail: rojakova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 774 731 331

Bc. Zuzana Kielarová – sociální pracovnice
e-mail: kielarova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 770 175 831

Aleš Winkler – lektor pro zácvik práce s elektronickými kompenzačními
pomůckami, poradce problematiky bariér pro ZP
e-mail: winkler@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 774 731 337

Jana Dvorská – účetní
e-mail: dvorska@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 733 553 083

Mgr. Petra Becherová – fundraiser
e-mail: becherova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 774 731 330

Mgr. Bc. Eva Drábková – metodička
e-mail: drabkova@tyflocentrum-ova.cz
mobil: 774 731 334

Služby TyfloCentra podporují

Moravskoslezský kraj

Program na podporu poskytování sociálních služeb pro rok 2024 financovaný
z kapitoly 313 - MPSV státního rozpočtu

V rámci projektu nám byla poskytnuta neinvestiční dotace ve výši 2 648 000
Kč

Statutární město Ostrava

Projekt „Sociální rehabilitace 2023“ je realizován z rozpočtu statutárního
města Ostravy ve výši 360 000 Kč

Projekt „Zpřístupnění veřejného prostoru a odstranění architektonických
bariér“ je realizován z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 40 000 Kč

Projekt „Plavání pro osoby se zrakovým postižením – dofinancování“ je realizován z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 20 000 Kč

Projekt „Vybavení prostor TyfloCentra Ostrava, o.p.s.“ je realizován z rozpočtu statutárního města Ostravy ve výši 70 000 Kč

Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih

Na projekt „Plavání pro osoby se zrakovým postižením“ nám byla poskytnuta dotace 20 000 Kč

Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Poruba

Na projekt „Vybavení TyfloCentra Ostrava sadou lup“ nám byla poskytnuta dotace 10 000 Kč

Nadační fond Českého rozhlasu

NF Českého rozhlasu nás podpořil v několika projektech z celonárodní veřejné sbírky Světluška,

a to jednak v rámci dlouhodobého grantového programu HGŘ 2024 – Volnočasové aktivity a seberealizace, jehož prostřednictvím jsme obdrželi nadační příspěvek 230 080 Kč na realizaci projektu „Intenzivní školení práce s náročnými kompenzačními pomůckami“

a dále pak v rámci dlouhodobého grantového programu Fond Kaufland – Asistivní technologie a kompenzační pomůcky, z něž jsme obdrželi částku ve výši 105 000 Kč na projekt „Braillovská tiskárna“

Nadace Agrofert

Nadace nám přispěla částkou 34 000 Kč na nákup střeleckého zvukového simulátoru.

Úřad práce ČR

SONS ČR

Ing. Pavel Zubek

Milan Vaněček

obchodní společnosti, ve kterých jsou umístěny „psí kasičky“
a anonymní dárce

Vydalo TyfloCentrum Ostrava, o.p.s., říjen 2024
Kontakt pro vás vytvořily Eva Drábková a Kamila Rojáková